

President Toomas Hendrik Ilves kirjutas täna alla [otsusele](#), millega andis iseseisvuspäeva puhul ja Eesti riigile osutatud teenete tunnustamiseks 99 inimesele kodu- ja välismaal riiklikud autasud.

“Eesti Vabariigi 93. aastapäeva eel tänab ja tunnustab meie riik teenetemärkidega inimesi, kes oma tegevusega on aidanud edendada, hoida ja kindlustada Eesti iseseisvust,” kirjutas riigipea otsuse eessõnas.

“Sellega väljendab Eesti riik oma tänu inimestele, kelle töö ja pühendumine erinevates eluvaldkondades on muutnud meie maad hoolivamaks ja paremaks, targemaks ja tugevamaks,” rõhutas president Ilves.

Riigivapi III klassi teenetemärgi saavad praegune ja eelmine rahandusminister Jürgen Ligi ja Ivari Padar, kellele riiklik autasu on tunnustuseks nende suure panuse eest Eesti euroalaga liitumisel. Teenete eest Eesti liitumise ettevalmistamisel euroalaga saavad Maarjamaa Risti teenetemärgi ka Euroopa Komisjoni eelmised majandus- ja rahandusvolinik Joaquin Almunia ning laienemisvolinik Olli Rehn.

Riigivapi IV klassi teenetemärgi saab pedagoog ja vabadusvõitleja Heli Susi, kelle perekonna toel kirjutas kuulus Vene teisitimõtlejast kirjanik Aleksandr Solženitsõn maailma vapustanud “Gulagi arhipelaagi” ning kes aitas seda käsikirja varjata. Riigivapi teenetemärgi saavad ka õpilasvabadusvõitlejad Heiti Tõnisson ja Olev-Kõu Pärn.

Maarjamaa Risti teenetemärgi saavad mõjukas Prantsuse filosoof, politoloog ja esseist André Glucksmann, kes on põhjalikult käsitlenud totalitaarseid režiime; kauaaegne Leedu vabadusvõitleja Viktoras Petkus, kes asutas 20. augustil 1977 Eesti-Läti-Leedu Rahvusliikumiste Peakomitee, mille eesmärgiks oli Balti riikide iseseisvuse vägivaldatu taastamine; Eestis kasvanud ja 1941. aastal siit koos perega Venemaale küüditatud kirjanik Vadim Makšeev, kes on pühendunud Siberi kolkaküladesse väljasaadetute ja nende järeltulijate elust kirjutamisele ning kelle eestvõttel püstitati Vasjugani jõe äärde mälestusmärk massirepressioonide ohvritele. Valgetähe teenetemärgi saab Vladimir-Georg Karassev-Orgusaar, filmilooja, Raadio Vaba Euroopa pikaaegne ajakirjanik ja Langenud Vabadusvõitleja Päeva algataja.

Eesti tänab oma kaitseväelasi, kes on vapralt võidelnud Afganistanis, NATO operatsioonil. Mõõkadega Kotkaristi teenetemärgi saavad ligi 20 aastat kaitseväes teeninud ja Afganistanis demineerimisgrupi julgestusmeeskonna ülemana tegutsenud staabiveebel Andri Harkmann, viiel rahvusvahelisel missioonil osalenud ja meeskonna ülemaks tõusnud veebel Üllar Käggo ning Afganistani missioonil oma rühma ka läbi kõige keerulisemate olukordade viinud veebel Karol Treial.

Riik tunnustab teenetemärgiga Lõuna-Afganistanis Lashkar Gah's provintsi ülesehitusmeeskonnas tervishoiuekspertina töötanud Anu Raisma'd ja Camp Bastioni traumakeskuses välikirurgina töötanud tunnustatud südame- ja veresoontekirurgi Tiit Meren'it.

Teenetemärgi saavad kaasaegse liikluspolitsei ja –järelevalve üks rajaja politseikolonelleitnant Alo Kirsimäe ning küberkuritegevuse ja sellega kaasnevate rahapesu juhtumite avastamisega paljudele riikidele rahvusvahelist eeskuju näidanud politseikapten Kalmer Viska. Samuti saavad riikliku autasu 17 aastat piirivalves teeninud ja nüüdne Luhamaa maanteepiiripunkti juht piirivalvemajor Aivo Pinte ning kaitsepolitsei ametnikud Martin Arpo ja Marlen Piskunov.

Eesti tänab ja tunnustab teadlasi, kelle saavutused on aidanud kaasa riigi arengule väga paljudes valdkondades. Valgetähe teenetemärgi saavad ka tehnikateadlane ja Tallinna Tehnikaülikooli endine rektor Peep Sürje, füüsik ja Tartu Ülikooli teadusprorektor Kristjan Haller, keeleteadlane ja Eesti Keelenõukogu esimees professor Birute Klaas, semiootik ja Tartu Ülikooli professor Peeter Torop, Washingtoni Ülikooli professor ja Tartu Ülikooli audoktor, neuroteadlane Jaak Panksepp ning Tallinna Ülikooli professor ja suurepärane Mihhail Bulgakovi loomingu uurija Irina Belobrovtseva.

Eesti annab teenetemärgid õpetajatele, kes on innustanud oma õpilasi haridusteel ikka edasi minema ja kujundanud seeläbi homse Eesti nägu. Valgetähe ordeni saavad pedagoogikateadlane ja Tallinna Ülikooli emeriitprofessor Viive-Riina Ruus, pikaajaline koolijuht kõne- ja kuulmispuudega lastele – Tartu Hiie Kooli direktor Helgi Klein, mitmes koolis õpetanud teenekas viiulipedagoog Ivi Tivik ning Kadrina valla Vohnja kooli loomise eestvedaja, selle kauaaegne õpetaja ja direktor Malle Reimann.

Eesti tänab ja austab oma kirjanikke, muusikuid, kunstnikke, näitlejaid, koorijuhte, kelle loominguline tegevus on teinud meid kõiki rikkamaks. Teenetemärgi saavad tunnustatud

ooperilaulja, koloratuursopran Margarita Voites, armastatud koorijuht ja Tartu Poistekoori asutaja Uno Uiga, Eesti Kunstiakadeemia emeriitprofessor ja Eesti üks tuntumaid keraamikuid Leo Rohlin, Ugala teatri pikaajaline näitleja Leila Säälik, Kihnu Virvena tuntud rahvalaulik Virve-Elfriide Köster, üks Eesti staažikamaid graafikuid ja raamatuillustraatoreid Avo Keerend, veerand sajandit ajakirjas Vikerkaar kriitika- ja esseistikakülgi toimetanud ja Eesti kirjanduselus autoriteetsemaid kriitikuid Kajar Pruul, Vanemuise teatri näitleja Aivar Tommingas, Tallinna Linnamuuseumi kauaaegne direktor Maruta Varrak, skulptor Mare Mikof, luuletaja Indrek Hirv, kirjanik, tõlkija ja kultuurivahendaja Jelena Skulskaja, Eesti Draamateatri näitlejad Ülle Kaljuste ja Guido Kangur, Eesti Nuku- ja Noorsooteatri direktor ja interaktiivse nukumuuseumi eestvedaja Meelis Pai, luuletaja ja kirjanduskriitik Joel Sang, ajakirja Akadeemia toimetaja ning ajaloo- ja kultuuriuurija Mart Orav.

Maarjamaa Risti teenetemärgi saavad ka üks eesti-prantsuse hinnatumaid tõlke ja Anton Hansen Tammsaare tõlkija prantsuse keelde Jean Pascal Ollivry, Helsingi Ülikooli läänemeresoome keelte professor ja Tuglase Seltsi juhatuse esimees Riho Grünthal ning Soome parlamendi Eesti sõprusrühma esimees Markku Laukkanen. Valgetähe teenetemärgi saab Eesti-Poola kultuurisidemete edendaja, Chopini aasta üks korraldajaid Eestis ja nägemispuudega laste muusikaõpingute toetamise korraldaja Slawomira Borowska-Peterson.

Eesti tänab ajakirjanikke, kelle mõte ja sõna on aidanud nende lugejatel või kuulajatel mõista paremini ja avaramalt maailma meie ümber. Teenetemärgi saavad ajalehe Põhjarannik peatoimetaja Erik Gamzejev, muusikaajakirjanik Immo Mihkelson ning kirjanik, ajakirjanik ja loodushoiu populariseerija Vladislav Koržets.

Eesti tunnustab kohaliku elu edendajaid. Valgetähe teenetemärgi saavad Narva stuudioteatri Ilmarine kunstiline juht ja lavastaja Juri Mihhaljov, Jõgeva TREFF-i algataja Igor Ellisson, Käsmu külavanem ja Käsmu meremuuseumi asutaja Aarne Vaik, Peterburi Eesti Seltsi eestvedaja Viiu Fjodorova, Matsalu Loodusfilmide Festivali üks algatajatest ja eestvedajatest Tiit Mesila, Tõrva kiriku taastaja ja kammersaali asutaja Ilmar Kõverik ning Agu Leivits, kes on aastakümneid uurinud Eesti soid, millega on kaasa aidanud näiteks Soomaa Rahvuspargi ja Alam-Pedja Looduskaitseala rajamisele. Eesti Punase Risti teenetemärgi saab vanemliku hooleta jäänud laste abistaja Viiu Orgmets.

Eesti tunnustab riigi majandust edendanud ettevõtjaid ning Valgetähe teenetemärgi saavad Läänemere ühe suurema ja konkurentsivõimelisema laevakompanii ülesehitaja, AS Tallink Grupp juhatuse esimees Enn Pant, aga samuti ligi kümme aastat Lääne-Virumaal Haljalas tegutseva Bellus Furniture OÜ üks omanikke Rolf Kristian Relander ning Valgamaal teraviljakasvatusega tegeleva Puide talu omanik Mati Nurm.

Eesti tänab sportlasi, kes on oma maale kuulsust ja tuntust toonud ning süvendanud isikliku eeskujuga spordiharjumusi kodus. Teenetemärgi saavad 2010. aasta maailmameister epees Nikolai Novosjolov, Eesti jalgpallikoondise endine poolkaitsja ja praegune jalgpallitreener Martin Reim ning endine korvpallur ja nüüdne õpetaja Viktor Viktorov.

Eesti Punase Risti teenetemärgi saavad üle saja korra doonorina verd loovutanud Anu Vainola Pärnust ja Laine Rande Jõgevalt.

Eesti tänab ka oma sõpru ja toetajaid välismaal. Maarjamaa Risti teenetemärgi saavad ka Türgi põllumajandus- ja maaeluminister Mehmet Mehdi Eker, kelle eestvõttel algatati Eesti-Türgi põllumajandusalane koostöö, NATO strateegilise kontseptsiooni koostamise nn tarkade rühmas Balti riike esindanud Läti endine välisminister Aivis Ronis, Kanada parlamendi saadik ja Musta Lindi Päeva – Euroopa kommunismi- ja natsismiohvrite mälestuspäeva – üks algatajatest Robert Rae. Eesti Punase Risti teenetemärgi saab Eesti lastearstide koolitaja ja meie laste haruldaste haiguste ravi korraldaja Soomes professor Risto Rintala.

President Ilves annab teenetemärgid üle 23. veebruaril.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229